

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:
Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.
Kiadó-hivatal:
Wttiolh József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.
Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébettér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap
minden szerdán és szombaton egy egész lven.
ELŐFIZETÉSI AR:
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyének

V-ik évfolyam második felére.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 forint. Évnegyed-re 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj legcélszerűbben postai utalvánnyal a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre küldendő.

Távirat.

Pest, július 29-én. A bécsi jury tagjai a fényes és szívélyes fogadtatással igen meg voltak elégedve; tegnapi vonattal visszautaztak az osztrák birodalom fővárosába.

A persa sah tegnap lépte át az osztrák birodalom határait, este Salezburgba, ma Bécsbe érkezik.

Szende honvédelminiszter Zágrábban a horvát nép által örömmel fogadtatott.

M.-Vásárhelytt, 1873. július 29.

(K.A.) Senki sem tagadhatja, hogy az igazságszolgáltatás két legfőbb tényezője a bíró és az ügyvéd; ha a bíróságokra nézve el nem vitatható fő kellék a függetlenség és szakképzettség,

TÁRCZA.

**Kár a nagy fáradsáért:
Kock Pától.**

„Bizony kár ilyen rövid időre estélyre jönni.“ jegyzi meg a fiatal asszony, kinek bájai a körülállók szemeit kötve tartják, s ki egy év óta egy féltékeny férj neje. A férj nem akarja megfosztani nejét kora élveztől; nem tagadja meg tőle a színház, estély, hangversenylátogatást. Szereti nejét és boldoggá akarja tenni. — De alig jelennek meg nyilvános helyen, ha egy udvarias férfi közeledik nejéhez, ha valaki távcsövezi, az átkozott féltékenység felébred; karon ragadja ellenállni még nem mérészló nejét, s viszi magával. Az asszony pedig magában mormolja: Bizony kár a nagy fáradsáért!....

Orgon egész életében dolgozott, krajczárt krajczár-ra rakott; rendkívüli takarékosága által csinos vagyont szerzett össze. De hogy valahogy meg ne csonkítsa, a nélkülözést folytatta. — Estye otthon világ nélkül időzött, télen nappal is fekvé maradt, hogy ne kelljen fűteni és meghalt gyengeség folytán, mert a pusztaság leveles kívül sajnált más erősítő ételt magától. — Unokaöccse örökölte vagyonát, pénzé tette, s eljátszotta a roulette n

ugyanazt mondhatjuk az ügyvédekre vonatkozólag is.

Egy ügyvédnek hivatása polgártársainak becsületét, vagyonát, sőt életét hatóságok, bíróságok ellenében is megvédeni, e kötelességnek azonban csak úgy felelhet meg erélyesen, ha minél függetlenebb állást foglal el a társadalomban.

E független állás most nálunk teljesen hiányzik, közelebbi idők merőben lesodorták őt azon helyzetről, mely méltán megilletné; a közvélemény az ügyvédben nem a jog védőjét, hanem inkább elferditőjét látja, szóval nem nagy népszerűség övedzi ez osztályt.

Az ügyvédi kar rendezése több halasztást már nem szenvedhet; a bírósági szervezet egyedül magára alig biztosítja a sikernek csak felét is, mit jogi reformjainkkal elérni akarunk.

Rendezni kell ez osztályt oly szellemben, mely képesítse az ügyvédet hivatásszerű állásának önérzettel elfoglalására.

Mindjárt három éve, hogy az eziránti törvényjavaslat készen van, mely a képviselőház elé is terjesztetett, de eredményt még sehol sem látunk.

Pedig egy ügyvédi rendtartás mielőbbi készítése nélkül az ügyvédi kar súlyedésnek indult erkölcsi hitele nemsokára teljesen alászáll.

Függetleníteni kell az ügyvédet úgy fel, mint lefelé, ne legyen az a bíróságok alárendeltje, hanem tekintsük őt azzal egyenjogú jogszolgáltatási közegnek.

A függetlenség egyik fő biztosítója, ha az ügyvéd vétsége felett fegyelmi tekintetben, nem a bíróság, hanem kartársai testülete ítél, mert sem a bíróság, sem más hatóság nem juthat úgy tudomására az ügyvédek terén fölmerülhető fegyelmetlenségeknek, s nem hathatnak azon megítélésében úgy a dolog mélyébe, mint éppen ma-

— Hatvan évi munka, takarékoság és nélkülözés gyümölcse 2 óra alatt füstbe ment. Szegény Orgon! bizony kár a nagy fáradsáért!....

Egy kis városban kereszttől volt utazandó egy külföldi tudós. Az egész lakosság mozgásba tépett, hogy e kitűnő személyiség méltóan fogadtassék. — A polgármester, ki nagy kedvelője volt a tudományoknak, meg akarta mutatni mennyire tiszteli a tudósokat. — Sebtében zenészeket szedett össze, hangversenyt rendezett és alexandrin versekben egy szép köszöntőt tanult be. — Midőn az idegen bevonult a városba, petárd s puskaropogás fogadta, a zenekar játszott, a nők énekeltek a polgármester pedig elszavalta pathosszal üdvözlő versét... És a tudós mindezt közönyösen hallgatta végig... Szegény! mikor tökéletesen süket volt! Az ördögbe, mormolá a polgármester, bizony kár a nagy fáradsáért!

Adolf és Adèle gyermekkorai ismerősök, együtt nőttek fel. — Az ifjúkor barátsága nemsokára komolyabb érzelmeinek adothelyet, az életszükséggé vált naponkénti találkozás szerelmüket folyton fokozta. A szülők nem veszik ezt észre vagy pedig nem tartják komoly érzelmenek. A fiatalok megfogadják a holtodiglant, a sirig tartó hűséget. De egy szép reggelen Adélt szülei férjhez adják, még pedig nem Adolfhoz. Szegény gyermekek! bizony, kár a nagy fáradsáért!....

guk a kartársak, kiktől el lehet várni azt, hogy saját tekintélyük megőrzése végett, a tapasztalt visszaélést megrovatlanul hagyják.

A bíróságtól függsnek teljes eltávolítása végett, az ügyvédi munkát meghatározására nézve egy méltányos díjszabályzat alkotását tartjuk szükségesnek — ezáltal míg egy részt az ügyvéd s a fél közötti surlódásnak eleje vététk, másrészt megszüntetik azon alárendelt helyzet, mikép az ügyvéd fáradságának díjazás a bíróság önkényétől függjön.

A szabad szerződési képesség korlátozatlan-sága mellett, gondoskodni kell egyszersmind ezen szabadság ellensúlyozásáról is, mit legbiztosabban hiszünk elérhetni azáltal, ha az e részben talán magát terhelve érező fél kívánatára az ügyvédi választmány — illetőleg egylet, az ily szerződésnek kellő mértékre leendő alászállítására feljogosittatik.

De midőn az ügyvédi állás szabadságát, önállóságát, s függetlenségét ilyformán elérni óhajtjuk, ki kell figyelmünknek arra is terjedni, hogy az ily kitűnő jogokkal ellátott állásra csak arra hivatottak legyenek képesítve, s tekintettel különösen a jelen jogi viszonyok bonyolultságát, a behozandó közvetlen szóbeliség és nyilvánosság, az ügyvédség elnyerés minden iránybani feltételeinek szigorítása elkerülhetetlennek mutatkozik.

Tehát a szakképzettség és kellő gyakorlat szigorú feltételekként állítandó fel arra nézve, hogy valaki ügyvéd lehessen — mert elvégre is ki kell bontakozzunk azon alhitből, melyet az 1861-ki korszak ébresztett és fejlesztett, mintha az ügyvédség volna a legkönnyebben — legkevesebb fáradsággal és készütséggel befutható életpálya; meg kell szoknunk az ügyvédi állást — épen a megkívántató nagyobb készütség és kiterjedt gyakorlat szülte oly tekintélyes állásnak tekinteni,

Laura szép leány, az udvarló férfiak egész serege követi mindenfelé lépteit; egytől egyig szerencsésének tartja, ha kezét elnyerheti. — De Laura mindegyikben talál valami hibát: az egyik nagyon nagy, a másik nagyon kicsiny, az egyiknek termete nem tetszik, a másiknál több kedélyt kívánna. — Hogy valaki tetszését megnyerhesse: tehetséggel, szépséggel, vagyonnal s tudja Isten mi mennyivel kellene birnia. — Fitymáló modora lassan-lassan elidegeníti udvarlóit; szaporodik az évek, de nem az udvarlók száma. Végre, hogy öreg lány ne maradjon, egy pupos és szeszélyes aggastyánhoz megy nőül. — Fitymáló Laura! bizony kár a nagy fáradsáért!

Mennyi ellenmondás az életben!.. Szünet nélkül a jólét, vagyon, tisztelet, gyönyör után futunk... A boldogságot ezer különféle alakban keressük; ritkán örvendünk a jelennek és mindig a jövőre építünk. — A helyett, hogy mindenki megelégednék avval, amit bir, mindig így beszél: Ha az az enyém volna, ha ezt megkaphatnám, ha oda mehetnék, ha ezt tehetném!.. Légvárák, folyton légvárák!... és a halál mind halomra dönti... Szegény emberek! bizony kár a nagy fáradsáért!...

P. L.

melyet elfoglalt csak annak szabad, ki magát arra erkölcsileg és szellemileg méltóvá tette, ezáltal azt hisszük eloszlik azok nézete is, kik ez állást, a rendszeres foglalkozás és komolyabb hivatástól rettegő, vagy egyéb pályától eltért egyén végső asylumaként tekintik.

Igen óhajtjuk továbbá kimondatni a szabad ügyvédek elvét is oly formán, hogy az ügyvédek száma sem országsszerte, sem pedig egyes helyeken meghatározva ne legyen, ezt azon jóltevő verseny érdekében tartjuk szükségesnek, mely a szunnyadó munkaerőt tette serkenti, s a tehetség- és becsületességnek elismerést biztosít.

Ezek azon körvonalok, melyek között a hozandó ügyvédi rendtartást látni szeretnők, s a mely iránt annak idejében szavunkat még föl fogjuk emelni.

Báró Bedeus József.

NagySzeben, jul 23. 1872.

A „Sieb-D.-Vochenblatt“ a magyar államiság gondolatával megbarátkozni nagyon is vonakodó szász lutheránus klerusok ezen közlönye. tegnapelőtti számában báró Bedeus József az erdélyi ágostai hitfelekezetűek egyházi főgondnoka és a helyi városi comunitás szónoka (elnöklő orátora) következő furcsa nyilatkozatát közli.

„Kegyeteljes elismerési jeléül a trón és állam iránt, tanusított hűségnek, melyet boldog emlékezetű atyám minden időben, miként nemzete igaz fiaimhoz illett, kimutatott, nagybecsű emlék gyanánt én is meg kell, hogy őrizsem az 1854. évi február hó 20-áról kelt császári oklevelet, melylyel édesatyám, mint a csász. ausztr. Lipótrend középkeresztje tulajdonosa a bárói méltóságot elnyerte.“

„Mindazonáltal nem tagadhatom, hogy az alkotmány és a régi hazai törvények visszaállítása alapján megválasztott jogi helyzet engem azon lehetőségtől foszt meg, hogy ez oklevelet az illető hatóság előtt érvényesíthessem, minthogy mondott oklevél az államhatalom és törvényhozás központosítása korszakából származván, sem az 1791 évi 13. t. cz. által előszabott alakban kiadva, sem az aprotatis törvény III. 7. i. szerint megkívánható módra kihirdetve nem lévén, mindezeknél fogva a szükséges érvényű jelleggel nem bír.“

„Nem láttam magam indíttatva, hogy az oklevélnek a hazai törvények értelmében jogerejű alakban új kiszolgáltatásért folyamodjam, kiváltva szász nemzetnek új életre támadása alatt, mely nemes keblekben és időktől fogva a „virtus nobilitat hominem“ jelszó becsülésnek örvend.“ Esemagában sem lehet, hogy minden jogosultság nélkül, jobb öntudatom ellenére oly osztálybeli jogokhoz ragaszkodjam, melyek mi jelentőséggel sem bírnak oly szabad polgári közéletben, melynek én is egyik tagja vagyok.“

Czél szerűnek látom tehát ezt egyszer határozottan kimondani és kinyilatkoztatni, hogy a fennálló törvény szerint engem meg nem illető czimezést sem magam, sem pedig mások által nevemhez csatolva látni nem kívánom.

A ki a szászok politikai viszonyai áramlását nem ismeri, első percében csudálkozva állhat meg azon alkotmányos érület előtt, melyet ezen, — mint már mondtam — furcsa nyilatkozat minden szava lehelleni látszik.

Látszik, mert a maga magát degradáló és a nagy demokráta szerepét adni akaró Bedeus tudvalevőleg egyik főkolomposa azon engesztelhetetlen ó szász pártnak, mely minden alkalommal, de különösen az említett „Sieb. deuts. Wocenblatt“-ban pihenés nélkül bár sikertelen, hanem azért elkecseregett harcot folytat épen minden magyar alkotmányos rendszer ellen.

Az egész nyilatkozatban nyomra sem akadunk az 1848-iki törvényekre hivatkozásának, hanem igenis az 1791-ki 13-ik törvényekre, sőt az aprotatikra is, melyeknek korában a szász nemzet még curiatum (votummal) bírt ugyan, de Erdélyben sem bárók, sem grófok nem voltak.

Kiri a nyilatkozatból az, hogy a szász nemzet az unio daczára az 1791. álláspontot tartja egyedül törvényesnek.

Kiri továbbá az is, hogy Bedeus ur a bárói czimről csak azért mond le, mert most magyar kormány áll a közigazgatás élén, hogy továbbá e lemondásra nem gondolt volna, ha Bachék vagy Schmerlingék most is miniszterek volnának.

Pedig kisebb gondja is nagyobb annál, akár a magyar kormánynak, akár más emberek fiának, hogysem Bedeus ur czimével bajlódjék; hiszen Bedeus ur elmékedése szerint gróf Bánfi Miklós, gróf Karácsonyi Guidó, báró Horváth (Perticevich), báró Konrandsheim, báró Rósenfeld, báró Fillenbaum, báró Salmer stb., mert szintén az abszolút kormány idejében nyerték illető czimöket, a báró és gróf elnevezését mind csak bitorolnák; pedig úgy tudjuk, hogy a nevezetekről a hivatalos „Buda-pesti Közlönyben“ a felelős magyar miniszterek, valamelyike ellenjegyzése mellett egy és más alkalommal említés van téve, abszolút korszakban nekik adományozott czim sem hiányzik.

Bedeus ur skrupulus alkotmányos érzülete szerint, tehát a magyar igazságügyminiszter törvényelleneséget követett el, midőn Fillenbaumnak a nagy-szebeni törvényszéki elnökévé lett kinevezéskor a legfelsőbb elhatározásban ott hagyta a báró czimet.

Valjon mily szentlélek szállhatta meg Bedeus urat, hogy akkora tisztet fitogtasson a megváltozott jogi helyzet iránt.

Magatartása, politikai tettei az ellenkezőről tanusítanak, mert hiszen méltó édes testvére (anyai ágon) Friedenfels bárónak Schmerling lovag ezen hű csatlósának!

Ha az ó szász párt a kérdéses renunciatiót nem használná arra föl, hogy ezzel is a magyar államiság ellen izgasson, azt terjesztvén álnokul, hogy a magyar kormány, mint egy kényszerítette Bedeus urat ezen tüntetésére, akkor hallgattam volna; de mert láttam, hogy e fajtájú emberek még a legaljasabb eszköztől sem riadnak vissza, ha azt a létező alkotmányos rendszer ellen fordítják, hát megmondom én egy-két okát, hogy miért állott Bedeus báró csak most elő skrupulusaival és miért nem már 19 évvel ezelőtt, vagy legalább mindjárt a a koronázás után?

A prózaikus dolog bizony úgy áll, hogy Bedeus ur, mint orator évenként 1200 frt fizetést, failletményt stb. huz. Hallotta, hogy a polgárság úgy kezd okoskodni: Hisz mi polgári népek vagyunk; tudósaink legalább ezt dikálják nekünk; mire aztán báró orátor nekünk hát nem kaphatunk mi arravaló polgárt? ám ezért az 1200 frtétt már csak inkább polgár, mint báró Bedeus ur.

Továbbá édes fia Bécsben, Grácban adósságokat rakosgat; ebben a báró czim sokat használ neki. Ha a fiu nem lesz báró, úgy kálkülál Bedeus ur, bajosabban fognak neki hitelezni és nem lesz Fridenfels báró öcsémnek annyi ló és futása, mint oda fenn.

Lám mily körültekintő bölcseséget lehet hánytorgatni politikai téren és azzal egyszersmind az önző melék üzletet eltakarni a világ elől.

Beállok kitakarónak.

Szebeni.

Nyiltlevelek rendőrfőnökünkhöz.

I.

Nem az a fő dolog, hogy ki, hanem az, hogy mi, vagy mit irunk;... e tervezett, s ezennel megindított tizenkét levél végén azonban oda bidgyezhetjük nevünket is, ha már valakinek épen kedve telne neknek megtudásában!...

Mielőtt leveleink tulajdonképeni tárgyához kezdenénk, azt a kérdést intézzük önhöz jó uram, hogy hát reagondolt, reáeszmélt neve jelentőségére, hogy e szóban „rendőrfőnök“ mi véghetetlen sok, mi minden van kimoadva, hogy öntől minden vagy legalább nagyon sok függ, hogy ön olyan, vagy legalább olyannak kellene lennie kicsinyben, mint a napnak, mint a kristály forrásnak, mint egy kis földi istennek, kit az igazok szeretnek, a roszak rettegnek!...

Igaz, másfelől, hogy ezt az ön mesterségét művelt nagy nemzeteknél kiszemelt emberekkel elsőbb iskolázás, nagy tanulmány tárgyai: a lélek, az agy rejtett gondolatáig behatnak;... a szem, az arczból is, s meg a kombináció képesség útján az élet és ész ezer szövvényes bonyolódott kérdéseit oldják, s tisztázzák meg!... Itt is, mint mindennél, iskola és ismét iskola a fő dolog!...

Ez a mi községünk, legyen no bocsanat városunk: London-, Páris-, Bécshez képest csak falu;... ide nem kell nagy bölcsesség, egy-egy kis éberség, egy-egy szétnézés, egy-egy megjelenés kell, s ezzel is sok mindent elérünk és sok rosznak, károsnak elejét yettük — mondani fogják igen sokan...

Igen, ép a tolam hegyéről vették el önök e szót s ezzel egyszersmind tárgyam egyikéhez vittek és most tessék velem szétnézni, mert vajmi éber szemem van, és tessék yelem jönni gondolat- s lélekben, mert én olyan vagyok, mint az Orbán lelke: örökösen járok, vagy olyan

vagyok, mint a „Bolygó zsidó:“ soha sincsen szünetem és mindent, de mindent meglátok, s csak azon csudálkozom, hogy ön és a tekintetes magistratus, miért nem látják meg a „Baruch“ ur ökörhizlalója körül azt a szétterjesztett, szétaradott lágy marhaganét, mint egy nem tót, de kis tengert, a hol nem 10,000, de egy fél millió szekér lágy gané párolag ki a várossal átellenben ezer lépésnyi távolságra, s ebben a cholérás időben csak egy nyugoti szellőseke kell, s azt a dögletes léget: ép a város közepére legyinti!...

Ép így áll a dolog, csaknem szemben „Farkas“ ur szeszgyára körül és ennek háta mögött is, hol szintén ökörhizlaló van, s szintén legalább egy fél millió szekéri trágya-lágy marha gané és ennek bűdös, veszedelmes kigőzölgésével találkozunk!

A ki ezt a két miázna fészket megpillantja: azon fog csudálkozni, hogy mint történt az, hogy a cholera nem itt ütött ki legelsőbben az országban, és hogy itt e város és környékén még egy élő lény van, s azok már eddig el nem pusztultak valami pestises betegségben.

Csak az nem fér a fejembe, hogy miféle törvény vagy érdek lehet az, mely egyesek haszonlesése érdekében fogva egy csaknem 14,000 népességű városnak egészségügyét, s így minden egyes ember életét aláveti, alárendeli két ember haszonlesó érdekének?!... Ez lábbal tiprása a természet törvényeinek! Ép levegőt kívánni joga van minden embernek! Ez égbekiáltó bűn! Ilyent nem látott többet Európa! Ez ellen folyamodni kell a kormányhoz és pedig a legsietősebben, s egy szakbizottságot, egy el nem fizethető szakbizottságot kiküldetni, mert a mi itt van, arról a dögletelességről alig lehet emberi léleknek fogalma, képzelet!

Ez, ez nem maradhat így uraim! ez egy az egész Székelyföldre könnyen kiterjedhető pestisnek lehet kovácsza!

Száz, meg száz igen fontos tárgy áll előtttem, melyekről mind sietve kellene megemlékezni, de most e nehéz egészségi viszonyok közt egyre különösen figyelmeztetnem, s felkérnem önt uram a legsürgetősebben, s ez az egy az, hogy mig e kánikuláris és cholérás időszak tart: hozza ön javaslatba a tanács előtt, hogy azonnal fogadjanak 4—5 arra alkalmas embert, kik az utczaárkok, vagy az utca vize meggyűlt, s gerjedésbe, pezs-gésbe indult kékes-zöld, vagy zöld-kékes színű megállt töcsáit, pocsolyáit mindennap kitakarítsák, tisztántartsák...

Az az 5 frt büntetés terhe alatt kihirdetni szokott árok tisztán nem tartásában kelt rendelés csak nevetségessé teszi ezt az ügyet; ezt a rendelést, ha mindennap élénkeljük is: az nem ér egy fagarast; azok az árkok, csatornák mindig tele s bűdösek lesznek, s azoknak ártalmas kigőzölgését mindig csak szini fogjuk, de így egy néhány embernek alkalmazásával végeszakad a nem teljesített, s így nevetséges rendeléseknek, s megmenekszünk egy csomó ártalmas posványtól, melyek ép a város közepén dögleteleskednek, s így igen ártalmasok egészségi ügyünknek!...

Külön fizetéssel a lámpa gyújtókat meg lehetne nyerni ezen ügynek, s ezeknek utasításul, illtőleg kötelességül lehetne tenni még azt is, hogy olykor pillantsanak be egyes telkekre is, s ahol rondaságot látnak, azt a rendőrségnek azonnal jelentség be, mert még eddig az udvarok tisztántartása ügyében kiadott rendelések mikénti teljesítésében a kiküldött, vagy legalább kiküldeni szokott, vagy kellettett biztos urak egy lépést sem tettek!... Ezek a fogadott emberek aztán néznék meg olykor a Poklós-patak szélein heverő, oda kivetett, s a partokra felakadott döglött kutyák, macskák, malaczkok stb. stb. állatokra is, melyeket — szégyen, nem szégyen, de kikell mondanom, hogy olykor még nyílt utcáinkban is láthatni: nem ritkaság!... A k.-sz.-k.-utca, meg a csillagköz: nem egyszer diszeleg ily kigőzölgő döglött állatoktól! Videant consulat.

Vidéek.

Az Olt mentéből, jul. 23.

Tisztelt szerkesztő ur!

Köztudomásu dolog az, hogy dévai kir. bir. a fegyelmi uton több okokból roszalásban részesült. Az egyik ok a magyar nyelvnek hivatalos ügyekbeni mellőzése, melylyel becses lapját foglalkoztatni akarom. Ezen szempontból B.-nek lett elítéltetése helyes, és B.-nek az 1869-beli IV. t. cz. 6. §. d) pontjában a mellőzést kereső igazolása el nem fogadható, miután a nemzetiségi törvénynek tiszta szavai: „az állami hivataloknál a belkezelési nyelv és a más hivatalokkali közlekedési nyelv csak is a magyar,“ tökéletesen megozafolják az igazolást.“ De ha valaki a Gmungeni előjáróság-

ak németül írni kényszerítve volt, miután az említett eljáráság kirekesztőleg azt a nyelvet beszéli illetőleg magyar nyelvet nem ismeri, és ha az egész községben a magyar nyelvet senki se tudná, kiválólag az írásbelit, — tökéletes érvelésül hozzászólnám, — mert a magyarul ír az illető községnek, a melyben senki se nem magyarul — ilyen községeket a királyföldön elegendőleg felmutathatnám — azon esetben a kir. bíró az illető községi eljáráságtól várhat választ, mert azt oly hamar nem látja, és pedig sürgős a bírói intézkedésnek eredmény tudása, vagy az illető eljáráság nagyon egyértelműleg visszaküldi a bírói intézményt azzal, magát megengedvén, hogy azon községben és eljáráságnál a magyar nyelv ösmeretlen levén, a keresvénynek eleget nem tehet. Most már szeretném tudni, ki tudná a kérdéselt eljáráságot arra kényszeríteni, hogy egy előtte ösmeretlen nyelven szerkesztett keresvényre válaszolhassan.

Tán a szász tisztség utján arra kényszeríthető? soha nem! mert a szász tisztség a községi eljáráságot arra nem kényszeríti, hogy a fennírt keresvényre választ adjon, miután minden községnek az automiája van a saját nyelvvel. Igen, de a kir. bírónak 3 nap alatt, sőt 24 óra alatt a magyar nyelven szerkesztett keresvényre választ kell! Ez pedig nem érkezik. Ki most a felelős, a hátrányos kéreltetésnek következményeiért? A kir. bíró nem, mert a hivatalos nyelvet használta; az eljáráság nem, mert azon törvény nincsen hozva, hogy neki is a magyar nyelvet tudnia kötelessége lenne, és miután ezen nyelvet ő, se más a községében, a ki neki a keresvényt megmagyarázta, nem ismeri, a keresvénynek eleget nem tehetett.

Valjon az ezen törvénynek szigorú alkalmaztatása mellett ki huzza a rövidet? az igazságszolgáltatás, mert mi mint szorosan alkalmazván a magyar nyelvet még azon eljárásunkbeli községekkel szemben is a hol a magyar nyelvet még ritkábban lehet hallani, mint a fehér hollót látni, azon kellemetlen helyzetben jutunk, hogy vagy választ nem kapunk, vagy igen későn, minek késleltetéséért a felelősséget el nem vállalhatjuk, a még pedig a felelőséget az illető eljáráságra háríthatjuk, hosszú per keletkezik, melynek vége nagyon kétes, de, hogy a bírói intézményem, siker nélkül marad, az bizonyos! — Éppen azért azt gondolom, hogy az adott körülményekhez képest és a realviszonyoknak tekintetben vétele mellett el nem halasztható és hátrányos következményeknek elhárítása érdekében a nem magyar nyelv is kivételesen a fennírt községekkel szemben mindaddig használható, a míg a törvényhozás által a községi eljárásnak vagy legalább a jegyzőnek kötelességévé nem tétetik a magyar nyelvet megismerés, illetőleg a községi jegyzői hiatal elfoglalhatása a magyar nyelv tudásától feltételeztetik. — En más módot nem látok a sürgetős bajnak, sürgetősön segíteni. (Vége köv.)

A kolozs-monostori m. k. gazdasági tanintézet tervrajza.

f) Az első, vagyis gyakorlati tanfolyam évenként november hó 1-én veszi kezdetét, s tart a jövő év october 31-ig, mikor is e tanfolyamot jó sikerrel bevézett növendékek azonnal a másodévi tanfolyamba lépnek.

E tanfolyamban szünidő, csupán ünnep- és vasárnapokon van. Az istállóba s udvari szolgálatra kirendelt növendékek azonban e napokon is helyt állani kötelesek.

g) A másod- és harmadévi, elméleti tanfolyam szintén november 1-én veszi kezdetét, azonban csak augusztus hó végeig tart. A két elméleti tanfolyamnál september és october hónapok képezik a rendes évi szünidőt. Évközben e tanfolyamokban is csupán ünnep- és vasárnapokon van szünidő, s ezenkívül húsztör 2 hétig.

4. Ismétlési és évi vizsgálatok s bizonyítványok.

a) A gyakorlati tanfolyam növendékeinek vizsgálata, melynek tárgyát a gyakorlati teendők ismerete, s helyes fel fogása, valamint a műszaki kézfogásokban való jártasság képezi, évenként augusztus hó második felében tartatik meg.

A gyakorlati tanfolyam sikerrel való bevégezéséről tanuskodó bizonyítvány feljogosítja a növendékeket a másodévi tanfolyamba való belépésre.

b) Az elméleti tanfolyamokban minden tantárgyból évenként 2—3 ismétlési vizsgálat tartatik, s a növendékek ez alkalommal tanusított előmeneteléről minden tantárgyban jegyzéket viszen. E jegyzékek az igazgatónak minden vizsgálat után átadva, általa az azokban foglalt osztályzatok az osztályzati könyvekben tanfolyamok s névszerint összesítetnek a növendékek előmenetelének ellenőrzése végett. Ezen havonként tartott ismétlési vizsgálatoknál nyert sorozati számok azonban a „Végbizonyítványok” kiállításánál is épen oly érvénnyel bírnak az osztályzati

fokozatok megállapítására nézve, mint a félévi vizsgálatoknál nyert sorozati számok A félévi vizsgálatok márczius és augusztus hóban tartatnak.

Az első vagyis gyakorlati tanfolyamból külön bizonyítvány állittatik ki, a félévi vizsgálatokról ellenben az ifjak csak ideiglenes félévi bizonyítványt nyernek s az tantárgyakbanij előmeneteléről tanuskodó osztályzati fokozatok, a harmadik tanév befejeztével tett vizsga után kiállított végbizonyítványba vezettetnek be.

A bizonyítványokba a műszaki kézfogások elsajátítása körül, továbbá az egyes tantárgyakban tett előmeneteli az előadások látogatásában tanusított szorgalom, az intézeti és házi rendszabályokhoz való alkalmazkodás és magayiselet a szokásos fokozatok szerint iktattatik be.

A vizsgálatok a kormány és az erdélyi országos gazdasági egyesület küldötteinek közbejöttével teljes nyilvánosságban történik.

5. Magán vizsgálatok. Kivételes esetekben, egyes tantárgyakból gyakorló gazdák magánvizsgálatokat is tehetnek, mely szándékukat azonban jóval előbb kell hogy bejelentsék az igazgatóságnál, ki azután az e részben beérkezett folyamodványokat a nműtságu ministeriumhoz — kitől e magánvizsgálatok engedélyezése függ — terjeszt, fel, s az engedélyezés folytán határidőt tűz ki a vizsgálat elfogadására.

A magánvizsgálatot tevők, a rendes időn kívüli vizsgálati díjakat (tantárgyankint 4 frt.) és egy évi tandíjat — mely azonban el is engedtetetik — fizetnek.

Kodolányi Antal.
igazgató.

Choleraesetek városunkban.

Julius 30-ai reggeli 8 óráig.

25-én 1, 26-án —, 27-én —, 28-án 7, 29-én 3, összesen 10, ebből meghalt 3, gyógykezelés alatt maradt 7. A cholera kiütésétől július 10-től kezdve mai napig bejelentetett 34 eset, ebből meghalt 17, felgyógyult 6, gyógykezelés alatt van 11.

Ujdonságok.

— **Id. Károlyi István** gr. uradalma összes tiszteit saját költségén küldi fel a bécsi kiállításra.

— **A svéd királyi pár** koronáztatása. Norvégia részéről f. hó 18-án ment végbe Drontheimban. A királyi család július 16-án délben érkezett Drontheimba és a lovas polgárőrség és roppant néptömeg által kísérve vonult be a városba. Másnap a svéd országgyűlés küldötté fogadtatott a király által; a felségek Arthur angol hercegnek és Weldemár dán hercegnek, a storthing képviselői pedig svéd társaiknak adtak diszlakomát, Julius 18-án, mint a koronázás napján a város összes utcái ünnepi diszben ragyogtak, és kora reggeltől kezdve nagy népsokaság hullámozott az utcákon és téreken. A koronázási menet a templomban ment végbe és rendkívül fényes volt; Svéd- és Norvéghon törvényhozó testületei, államhatóságai, rendlovagjai hosszú sorainak kíséretében a király és királyné hercegi palástban jelentek meg a templom ajtajánál, hol a srontheimi- hamosi- és bergeni püspökök és az összes papság által fogadtattak. Miután a királyi pár és az egész kíséret helyet foglaltak, elkezdődött az isteni tisztelet; azután végbement a koronázás; előbb a királyé azután a királynéé. A király megkoronáztatván és átadatván neki a királyi hatalom jelvényei, a birodalmi hírnök kilépett e kiálltással II. Oskar megvan koronázva Norvéghon királyává, ő, senki más! mire kürtök riadása zene és ének következett, ugyan e szertarlás ismétlődött a királyné koronáztatásakor.

— **Hymen.** Helybeli törv. írnok Benkő Farkas mai napon tartja menyegzőjét a bájos és szelleműs Simon József urhölgygyel, fogadják szerencseüdvözlötünket.

— **Márkus Márk** augusztus 1-én ismét megnyitja söresarnokát a konyha vezetését és kezelését egy előnyösen ismert főzőnere bizta, hozzánk beküldött jelentés szerint az étkek halhatatlan árba tétettek felajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Lapunk bezártakor** vesszük azon értesítést, hogy a Maros egyházmegye esperesnek elhunyt Péterffy József helyébe szt.-benedeki lelkész Vályi Pál választott meg

— **Mennyit ér** egy 5 frtos bankjegy, nem nállunk történt, de megtörtént; a törvényszék kiküldi X. végrehajtót Z. ellen bizonyos adóssággért a végrehajtást vigye keresztül; Z fizetni akar, X végrehajtó nem fogadhatja el, mivel már ki van küldve, hanem foglal. A becsl és meg-

becsüli a Z által elébe tett 5 frtos bankjegyeket 4 frt '20 krajczárra.

— **Homorodi levelezőnk**től vett terjedelmesebb tudósításunk tér szűke miatt csak kivonatban közölhető. Irja levelezőnk, hogy e fürdő az idén szokott látogatottnál látogatottabb; városunkból is többen kerestek ott a komoly kura mellett kellemes szórakozást. A fürdő berendezése lehető kényelmes, mit az egyszerű ohláfalvi hasznobérlőktől egyelőre nem is vártak. Naponként az idevaló első zenekar mullattatja lehető válogatott darabjaival a szórakozni kész közönséget. Az ellátás — mi pedig fürdön egyik fő kellék — szinte kifogástalan, hanem az élelem drágasága, ez már a bécsi közkiállításán is megjárna; különösen kiemeli tudósítónk, miként egy adag ebéd ára havonként kenyeret hozzá nem értve, 28 frt, mi még tűrhető is volna, ha azt kiszolgáltató Müller vendéglős nemcsak a menüiségre, hanem a minőségre is tekintettel lenne: mi miután ugy értesültünk, hogy az élelmiszerek ez idény alatt fürdőinken általjában nagyon is mérsékeltek, ajánljuk M. urnak saját anyagi neme föláldozása mellett a közönség e részbeni érdekeire is kevésbé nagyobb figyelmet fordítani; ajánljuk pedig annyiaval is inkább, mivel városunkból az ezután oda készülő vendégek előtt komoly aggályra adott okot a fentebb jelzett silány élelmezés.

— **Vidékünkön** Vadad községében a hívek legnagyobb öröme és megnyugtására folyó hó 27-én igattatták be új hivatalába lelkész Gál Eleket. Tudósítónk az összes ottani lakók örömhangelatának ad kifejezést, mely ez alkalommal a volt lelkész eltávozása fölött nyilvánult. Kitartást kívánunk ez új pályán!

— **Kovács Áron** siremlékére vasárnap, jövő hó 3 án nagy dal- és zenestélyt rendez a szoborbizottság, mely tánczestélyvel leend összekötve. A műsorozatot lapunk legközelebbi száma hozza, előre csak annyit jegyzünk meg, hogy a dalestélyen a helybeli iparosok dalárdája fog működni. Maros-Vásárhely e kitűnő papja csakugyan megérdemli, hogy emléke fennmaradjon s hiszszük, hogy a polgárság a legnagyobb részvét tanusítása mellett megmutatja, hogy elhunyt papjára most is melegen gondol.

— **Színházi játékrend.** Csütörtökön, jul. 31. Trapezunti hercegnő. Szombaton, aug. 2-án: Mentor, (előszőr.) Vasárnap, aug. 3. Jeggyűrű, (kiujtva.) Kedden, aug. 5 én: Struensee, (előszőr.) Csütörtökön, aug. 7-én. Operette. Szombaton, aug. 9-én: Rabagas, (előszőr.) Vasárnap, aug. 10-én: Dus paraszt, (kiállításal és kiujtva.)

— **Hubai Gusztáv** feloldatván kolozsvári szerző dése alól, Temesvári Lajossal a kassai színház igazgatójával egyesült.

— **Boer Emma** Nyiregyházán Károlyi Lajos, majd Szathmárt Némethi Györgyné szintársulatánál, nagy tesszéssel vendégszerepelt. Dancz Nina pedig Keszthelyen vendégszerepel Boross Lajos szintársulatánál.

— **A szászsebesi** kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság, működését folyó évi september 1-vel kezdi meg.

— **Albert** szász trónörökös és a hesseni nagy herceget, Konstantin nagyherceget, a darmshadi nagyherceget s a hollandi királyt Bécsbe várják.

Gazdaszat.

Alig volt valami mi hazánkban ez évben általánosabb ijedséget idézett volna elő, mint a gabona nemeken előforduló rozsa. Nemcsak a gazdák, hanem a kormány és tudományos intézetek figyelmét is felkeltötte, igyekeztek ezen bajnak lényeges fejlődésének meggátlási módját kipuhatolni. Nállunk Erdélyben csak egyes helyeken jelentkezett, sőt kérdés valjon valóban az volt-e, de azért nem lesz érdektelen a művelt gazdák figyelmét a „természet tudományi közlöny” július havában megjelent füzetében Klein Gyula ur cikkére figyelemztetni, s egyzersmind kérni, hogy nemcsak gazdaszati, hanem a tudomány érdekében is az irányban megfigyeléseket s kísérleteket tegyenek.

Ugyanis De Bary felderítette, hogy a rozsa nem egyéb, mint egy gomba, — mit Uredonak nevez, — melynek azonban első csirája nem a gabonán, hanem a sóska fán (besberis képződik s aecidium név alatt már régóta ismeretes.) Hogy az aecidiumból gabona rozsa — Uredo — legyen szükséges valamely gabona fajtára jutnia, ott tömlőt hajt, a gabona belsejébe hatol s benne elterjed. Tíz nap alatt a gabonán veres sávok képződnek, melyek apró gombákból állanak. Ha most a gabonaföldéről a sóska fát kiirtjuk a gabona rozsa fejlődése korlá-

toltatik, sőt képződését teljesen megakadályozhatjuk. Ehez hasonló folyamatot az állatoknál is találunk. Az emberben előforduló galandféreg, — a disznóhusban található borsókából képződik. A borsókák a disznóban soha sem változnak át galandféreggá, s azzá csak azután lesz, ha az emberbe jutott. Valamint bennünk galandféreg csak akkor, ha borsókás disznóhúst ettünk.

Külföldön a gabonarozsát illetően a fennebbi irányban már számos megfigyelések történtek, s mindig igazolva találták. Éppen azért igen czélszerű volna ezen vizsgálódásokat nálunk is megtenni. A vizsgálódások megtételénél szükségesnek tartom megjegyezni, miszerint a sóska fán az aedium gombák tavasszal fejlődnek; a leveleken veresessé megduzzadt helyek lépnek fel, melyek a gomba képződés folytán állottak elő. Ezen fejlődés a levél belsejében történik, s a levél alsó részénél találtató nyílásokon át jut a megérett gomba pora a levegőbe s így a gabona félékre; végre megjegyzem, hogy ezen aediumok nem csak egyedül a sóska fán, hanem az ebső fán (rhomnus frangula) is előfordul.

— o. —

Szerkesztői posta.

B. M. urnak nagy-szebeni levelét szívesen fogadtuk; a tiszteletdíjról gondoskodtunk augusztus 1-étől kezdve a t. példány rendesen fog menni.

B. E. A szerkesztőséghez intézett levél több okoknál fogva ki nem adható.

Az Olt mellől irt ciklik írójának kérjük továbbra is munkásságát, arról biztosítjuk, hogy a szerkesztőséget kivéve a sajtó bírósággal szembe titkot nem árulhat el.

N.-Enyede névtelenül beküldött cikkel minden jóakaratomk mellett sem közölhetünk.

Jegyzéke

a m.-vásárhelyi kir. törvényszéknél 1873. július 29-én nyilvános ülésben előadandó ügyeknek.

Urbéri ügyek.

Előadó kir. t.-széki bíró Gyárfás József.

Horváth Sámuelnek Komán Kozma, Prekup Juon, Dobrin Vonu, Lekinczán Lika, Komán Jakob, Komán

Ilisia, Turk Lika e. p. Belényesi Sámuelnek Turk Jakob e. p. Ugyanannak Kriszte Lika e. p. Ugyanannak Csare Dumitru e. p. Kovács Imrénnek Ifinka Dimu e. p.

Polgári ügyek.

Előadó kir. t.-széki Tibáld Mihály.

Izai Andrásnének Vági Károly e. igénypere Dr. Csiki Jánosnak gr. Toldalagi Viktor e. 89 dr. arany i. p. Pápai József és Imrénnek Kis Ferencz e. egy dr. szántó i. p. Tolnai Gábornak Adámosi Mózes e. több fekvő igénypere.

Előadó kir. t.-széki bíró Nagy Lajos.

Szamosán Juonnénak Ignát Tódor e. építkezés telyesítése s kártérítés i. p. Mashacsek Jánosnak Kozsug Miklós t. e. 85 frt, i. p. Irsai Péternek Józsa Farkas és t. e. fekvők i. p. Efraim Izsáknak Hermann Áron e. számadás tétel i. p. Tamási Ferencznek Tőkés Lőrincz és t. e. 2 ökor i. p. Tibáld Mihálynak Hines Berta e. gyermek kiadása i. p.

Bécsi tőzsdei árkelet

(július 28.)

5% metallique	67.70
5% nemz. államkölcsön	72.85
1860. államkötvény	102.—
Bankrészvény	773.—
Hitelrészvény	216.—
London	111.25
Ezüst	108.50
Arany	—.—
Napoleon arany	8.88
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.—
" " " temesi	75.—
" " " erdélyi	74.75
" " " horvát-slavon	77.50

Felelős szerkesztő DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK.

(23)

Népszerű gazdasági munkák.

Kaphatók: Wittich József könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytől.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Irta: Galgóczi Károly.

I. rész általános földmívelés ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kertészet, virágmívelés és gyümölcs tenyésztés körében, a legújabb kútfők után írták Galgóczi K. és Farkas M. 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres méh tenyésztésre. Irta: dr. Farkas Mihály. 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás a zöldségtermesztésben 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyítás módjával. 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A magyar gazda közönség használatára. Írták: Dely Mátyás és Mihály. 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés czél-szerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A bogyar gyümölcsök, u. m. ribizke, köszméte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya, boroka, szőlő, füge és granát alma, czélszerű és jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a szőlő lugas művelésre. 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjellegesebb honi és külföldi csemege fajok ismertetése, irta Dr. Farkas Mihály számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák használatára. irta: Lukács Sándor, ára 40 kr.

Gazdasági lótenyésztés, pályamű, irta: Tompa Béla, számos ábrával, ára 1 frt.

Az ügyes szakácsnő, legegyszerűbben leírt főzés-mesterség középosztályu magyar konyhák számára 40 kr.

Legújabb és megpróbáltatott magyar szakácskönyv, utmutató 1044 legjobb ízű étel főzésért Irta. Németh Zsuzsa. 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink betegségeinek megismertetése és gyógyítása. Írták: Eisenmayer és Göbel, 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyesés körül Irta: Kovács Zs. Ára 1 frt.

Magyar gazdasszony teendői a közéletben, háznál és konyhában. Segédkönyv nők és hajadonok számára. Irta: Medve Imre. 2 frt.

A váltógazdaság, vagy az okszerű mezőgazdaszat és falusi háztartás alapelvei. Koszoruzott pályamű. Irta: Mártonffy Zsigmond: 1 frt.

Gazdasági kis tükör a falusi ifjúság számára tandíj és olvasó könyvül. Ára 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása, stb. stb. betegségei és gyógyításuk. Irta: Engelbrecht Károly. Számos eredeti ábrával, 3 frt.

Általános baromrovoszlási könyv. Irta: Dr. Wágénfeld. 81 külön ábrával. Ára 2 forint 60 krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irta Báthi Gábor, ábrákkal 30 kr.

(69)

1—3

Eladó borok.

Kitűnő jó borok eladók hordó számra, nem kölömben üres hordók is. Értekezhetni e lapok kiadó hivatalában.

VICTORIA biztosító társaság Kolozsvárt

elfogad életbiztosítási ajánlatokat minden módozatokban.

Dijai a lehető legolcsóbbak és biztosítottjait, az életbiztosítási osztály összesnyereményének öt-ven százalékaiban, azaz annak felében részesíti, díj-fizetési összegének arányában. Ezen nyereség részletetése folytán az 1871-ben biztosítottak, már 1872-ki díjaik kilencz százalékát visszakapták és bizton remélhető, hogy ezen nyereségrész évről évre emelkedik.

Kiválóan figyelemre méltók a biztosított eredménynyel megnyitott túlélési csoportok, melyekbe beállítás által mindenki, már életében, szép összeget biztosíthat maga vagy gyermekei részére.

A most országgszerte terjedő cholera járvány, különösen indokul szolgál szülőknek, férjeknek stb. hátramaradandóikról előre gondoskodni.

Bővebb tájékozással, utasítással stb. szolgálnak a társasági felügyelők és ügynők.

A Victoria biztosító társaság igazgatósága Kolozsvárt.

(10)

34—52

Galéne-befecskendezés.

Gyógyít fájdalom nélkül 3 nap alatt minden Rhugycsö-kifolyást, úgy most keletkezőt, valamint kifejtettet és egészen idültet.

Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára:

Maager Vilmos, Bécs,

Bäckerstrasse 12. szám

Ára használati utasítással: 3 frt 70 kr. Pesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél

(32)

6—10

Figyelemre méltó!

Dr. MILLER óvbalzsama

cholera és görcsök ellen

örvényes vegytani elemzés szerint Bécsben 1868. április 8-áról a növényország leghasznosabb nemeiből a legszorgalmasabban készítve, már három cholera járvány alatt számtalanszor jónak bizonyult, kitűnő óvszer cholera ellen, minden háztartásnak ajánlható.

Egy eredeti horgony kupakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven — ellátott üveg ára 1 frt 50 kr, egy kisebb üveg 80 krajczár.

Maros-Vásárhelytől valódi minőségben: **Bucher Miksánál** kapható, ugyintén Kolozsvárt: **Binder H.** gyógyszerésznél, Gyulafehérvárt: **Boos C.-nél**, **Fröhlich F.-nél**, Kézdi-Vásárhelytől: **Lukácsy F.-nél**, Nagy-Enyeden: **Horváth F.-nél**, központi szétküldési raktár: **Miller J.** gyógyszerésznél Brassóban.

(33)

4—4

Altestin sérvbajokba

szenvedőknek a merőben ártatlan hatású

s é r v k e n ő c s b e n,

sveiczi, herisau **Sturzenegger G.-től**

meglepo eredményü gyógyszer nyujtatik.

Egy tégelynek ára 3 frt 20 kr o. é.

A közönség ámitására czélzó utánzásoktól az illetők komolyan megintetnek; — titkomat semmi vegybontás nem képes kideríteni. — Teljesen gyógytaktól nyert bizonyítványok és hálairatok itt fel nem soroltnak, miután a használati utasítás azokat úgy is bőven mutatja fel.

Kapható maga Sturzenegger G.-nél, továbbá a következő raktároknak, u. m.

Pesten, a „Szűz máriá-“hoz czimzett gyógytárban **Formágyi F.** urnál és Temesvárt a „Mária hilf-“hez czimzett gyógytárban **Pecher F. E.** urnál.